

Statoil Mongstad

Oslo, 23.02.2015

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2013/3490

Saksbehandler:
Katrine Hauglund

Oppfølging av antatt utslipp av perfluorerte forbindelser til vann og grunn

Undersøkelser gjort av Statoil Mongstad som følge av pålegg fra Miljødirektoratet, har avdekket forhøyede verdier av perfluorerte stoffer i vannutslippet som sannsynligvis stammer fra gammelt slam i dreneringsbasseng fra brannøvingsfeltet.

Miljødirektoratet ber om en plan for opprydding og hindring av videre spredning. Frist for innsending er 1. april 2015

Vi varsler samtidig at vi kan komme til å gi pålegg om opprydding, samt undersøkelser av vann og grunn dersom dette ikke er dekket i planen.

Miljødirektoratet viser til vårt pålegg av 2. september 2014 om undersøkelser for å avdekke omfang av perfluorerte forbindelser i avfallsstrømmer fra offshorevirksomhet, vårt møte med bedriften 11. februar 2015, samt øvrig korrespondanse.

Bakgrunn

Som del av en større kartlegging av utslipp av perfluorerte forbindelser fra anlegg som behandler avfall fra offshoreaktivitet, ble Statoil Mongstad pålagt av Miljødirektoratet å undersøke omfanget av perfluorerte forbindelser i avfall og utslipp. I forbindelse med dette arbeidet ble Statoil Mongstad oppmerksomme på et dreneringsbasseng på ca. 1 100 m³ med vann fra brannøvingsfeltet. Bassenget tar imot regnvann, overflatevann, og sigevann fra brannøvingsfeltet, hvor det i mange år har vært brukt brannskum med innhold av perfluorerte forbindelser. Ut av bassenget går to rør; et overløpsrør til grunn, og et rør hvor vannet pumpes videre til bassenget for føde til ballastvannrensaneanlegg. Pumpen styres av hvor mye vann det er i bassenget, og det føres ikke logg med når den er i drift. Overløpsrøret går rett til grunn, og vannet siger antakelig videre ned mot en vik i fjorden.

På rørledningen som pumper vann fra dreneringsbassenget til fødebassenget sendes også produsert vann fra en kaverne hvor produsert vann i oljestrømmer fra offshore lagres. Dette vannet har virksomheten vært nødt til å eksportere til Danmark ettersom det ikke har vært kapasitet i rensaneanlegget ved Mongstad. Vannet ledes derfor til en tank oppstrøms fødebassenget til

vannrenseanlegget.

Funn av perfluorerte forbindelser ved vannrenseanlegget i Danmark, har i gitt bedriften mistanke om at vann forurenset med perfluorerte stoffer fra dreneringsbassenget også er blitt pumpet inn på eksporttanken samtidig med at produsert vann fra kavernen er pumpet på denne tanken. På grunn av manglende loggføring, vet bedriften ikke med sikkerhet om dette har skjedd. Virksomheten har videre målt perfluorerte forbindelser i vannrenseanlegget, slik at man kan anta at forurenset vann fra dreneringsbassenget også er sendt dit. Virksomhetens ballastvannrenseanlegg har ikke rensetrinn for perfluorerte forbindelser.

Virksomheten går ut i fra at forurensningen stammer fra slam på bunnen av dreneringsbassenget som har sedimentert over lang tid. Ved sirkulasjon i vannet, lekker stoffene fra slammet over i vannet og føres ut av bassenget.

Virksomheten har stanset utpumpingen fra dreneringsbassenget etter at saken ble kjent, slik at det ikke har vært utslipp av perfluorerte forbindelser etter dette. Virksomheten jobber nå med å finne en løsning for å få tømt bassenget for forurenset vann og slam. Konsentrasjonen av perfluorerte forbindelser i vannet ut fra bassenget er målt til ca. 7 µg/l, hovedsakelig PFOS, PFOA og noe 6:2 FTS. Etter virksomhetens beregninger ligger det da totalt ca. 8 gram perfluorerte forbindelser i slammet.

Statoil Mongstad har ikke kjennskap til om bassenget har vært tømt for slam siden starten av anlegget. Virksomheten oppgir at de fikk kjennskap til problemet i desember, men at det på grunn av frost i bassenget, ikke har vært mulig å få tatt prøver av slammet eller drenert bassenger.

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet mener det er kritikkverdig at virksomheten ikke har større kontroll over vannavløp og utslipp av stoffer som har hatt såpass stort fokus på grunn av sin påvirkning på miljøet. Selv om brannøvingsfeltet ikke er en del av selve raffineriet, mener vi det er en forutsetning at det er like stort fokus på disse utslippene som fra resten av anlegget. Vi ser også alvorlig på at det sannsynligvis er eksportert avfall uten at tilstrekkelig informasjon om avfallet er fremskaffet.

Vi anser at virksomheten har gjort det som kreves i en akutfase for å stanse utslippet, men ettersom bassenget fylles av regnvann, må en løsning komme raskt. Vi stiller oss spørrende til om virksomheten har vurdert løsninger for å få tint slammet slik at tømmingen kunne skjedd raskere.

Situasjonen gjør også at hele området rundt brannøvingsfeltet potensielt er forurenset grunn. Selv om oljebrannene for øvelsene startes på tett dekke, er det sannsynlig at mye av skummet havner i grusen uten dekke. Ettersom bassenget har hatt overløp til grus nedenfor bassenget, bør også området fra bassenget og ned til vika vurderes for grunnforurensning.

Miljødirektoratet ber om en tilbakemelding med en plan for opprydding

Miljødirektoratet mener det er et akutt behov for opprydding av vann og slam i bassenget. I tillegg må virksomheten gjøre nødvendige tiltak for å hindre videre spredning og utlekking av perfluorerte stoffer. Det er videre behov for mer informasjon om forholdene for å kunne vurdere omfanget av forurensningen.

Vi ber derfor om en tilbakemelding med en plan for hvordan Statoil Mongstad tenker å gjennomføre oppryddingen i området. Planen må inneholde konkrete tidsfrister og virksomheten må gjøre rede for både hvordan bassenget skal tømmes og hvordan avfallet skal behandles, samt vurderinger av omfanget av forurensning i grunn og vann. Frist for innsending av plan settes til 1. april 2015.

Vi varsler samtidig at vi kan komme til å gi pålegg om prøvetaking og opprydding dersom vi mener planen ikke er tilstrekkelig dekkende for å forhindre spredning av forurensningen. Pålegget vil bli gitt med hjemmel i forurensningsloven § 51.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Harald Sørby
seksjonsleder

Katrine Hauglund
rådgiver

Kopi:
Lindås kommune
Austrheim kommune
Masfjorden kommune
Gulen kommune